

Вих. № 18-04/10.12.2025

**Департамент економічного розвитку
Запорізької міської ради:**

69126, вул. Незалежної України, 60-б, м. Запоріжжя

Цей лист підготовлений у письмовій формі та поданий в електронному вигляді на адресу електронної пошти **reception.der@zp.gov.ua**

*Про зауваження та пропозиції до Звіту про
СЕО та проекту документу державного
планування «Програма економічного і
соціального розвитку Запорізької міської
територіальної громади на 2026 рік»*

Шановні фахівці Департаменту економічного розвитку Запорізької міської ради!

13 листопада 2025 року Департамент економічного розвитку Запорізької міської ради повідомив^[1] про оприлюднення Програми економічного і соціального розвитку Запорізької міської територіальної громади на 2026 рік^[2] (далі за текстом ПЕСР) та Звіту про стратегічну екологічну оцінку Програми економічного і соціального розвитку Запорізької міської територіальної громади на 2026 рік (далі за текстом Звіт про СЕО, справа № 17-10-17009-25)^[3].

Спільнота ГО «Екосенс» спільно із партнерами Ради відновлення Запоріжжя, ГО «ФОНІ» та залученими експертами ГО «Довкола» в рамках виконання заходів проекту «Імпульс для екосенсу: розвиток громадської аналітики зеленого відновлення Південного Сходу України» детально проаналізувала оприлюднені документи територіального планування та стратегічної екологічної оцінки. 09 грудня 2025 року відбулося розширене зібрання Ради відновлення Запоріжжя^[4], під час якого учасники та залучені експерти детально обговорили викладені у ПЕСР заходи та обґрунтування, викладені у Звіті СЕО.

Узагальнюючи усі результати аналізу, викладені зауваження та пропозиції ми дійшли таких загальних висновків:

1. ПЕСР розроблена з урахуванням обставин, що складаються на території Запорізької міської територіальної громади у мовах активних воєнний дій.
2. ПЕСР не враховує визначені ймовірні впливи на довкілля та за деякими складовими не містить заходів пом'якшення та усунення негативних впливів.
3. **Проекту ДДП слід погодити оцінку за результатами СЕО із істотними зауваженнями та пропозиціями.**

¹ Запорізька міська рада. Оголошення: Економіка. Повідомлення від 12.10.25. URL: <https://zp.gov.ua/pub-info/123357-ogolosennia-ekonomika>

² Програма економічного і соціального розвитку Запорізької міської територіальної громади на 2026 рік: Проект від 12.11.25. Запорізька міська рада. URL: <https://toolkit.in.ua/files/442/upload/Економіка%20Програма%20розвитку%202026.pdf>

³ Звіт про стратегічну екологічну оцінку Програми економічного і соціального розвитку Запорізької міської територіальної громади на 2026 рік. 13.11.25. Запорізька міська рада. Екосистема. Справа про СЕО № 17-10-17009-25. URL: <https://my.eco.gov.ua/SEO-InfoDoc?docNumber=17-10-17009-25>

⁴ Громадське обговорення Програми соціального і економічного розвитку Запоріжжя 2026. ГО Екосенс. Віднова Інфо. 26.11.2025. URL: <https://vidnova.info/3-grudnya-zaproschuyemo-na-gromadske-obgovorennia-programy-sotsialnogo-i-ekonomichnogo-rozvytku-zaporizhzhya.html>

4. **Проект ДДП, незважаючи на недоліки та зауваження, має бути затверджений**, так як сценарій неприйняття цього ДДП має більші негативні наслідки для довкілля та сталого розвитку громади міста Запоріжжя.

Узагальнюючи результати аналізу та обговорень спільнота ГО «Екосенс» повідомляє про зауваження до висновків стратегічної екологічної оцінки та про істотне занепокоєння планом заходів Програми економічного і соціального розвитку Запорізької міської територіальної громади на 2026 рік та відомостей, що наведені у Звіті про СЕО. План заходів ПЕСР потребує удосконалення та доповнення, а висновки за результатами СЕО – перегляду із урахуванням усіх зауважень та пропозицій.

Далі за текстом цього листа ми повідомляємо основні зауваження та пропозиції, підготовлені спільнотою ГО «Екосенс» та обговорені на зібранні Ради відновлення Запоріжжя.

Аналіз зауважень та пропозицій до документу державного планування «Програма економічного і соціального розвитку Запорізької міської територіальної громади на 2026 рік»

Вступ ПЕСР, стор. 3.

Зауваження. У вступі ПЕСР, зокрема, задекларовано що Програма враховує аспекти низки документів державного планування та НПА (згідно переліку). Проте ані зі змісту розділів ПЕСР, ані зі змісту Звіту про СЕО, неможливо однозначно визначити – які саме положення документів державного планування та НПА (або їх аспекти) були враховані у ПЕСР, а також які завдання та заходи ПЕСР (див. від стор. 30) відповідають цим аспектам. Додатково, у Вступі ПЕСР задекларовано, що Програма «... враховує... Стратегію розвитку міста Запоріжжя до 2028 року...», проте ані у ПЕСР, ані у Звіті про СЕО, не вказаний порівняльний аналіз завдань та заходів ПЕСР із цілями та завданнями Стратегії розвитку міста Запоріжжя.

Пропозиція. Виконати коригування у ПЕСР та доповнити його таблицею порівняння запланованих Програмою завдань та заходів із цілями та завданнями Стратегії розвитку міста Запоріжжя до 2028 року та цілями та завданнями документів державного планування та НПА, що зазначені у переліку у Вступі до ПЕСР.

р. 1 ПЕСР (стор. 27)

Зауваження. Особливе занепокоєння викликають результати досягнення цілей ПЕСР 2025 року із екологічних питань міста. Фактично, за 2025 рік виконані цілі та заходи, що пов'язані із завданнями благоустрою, управління відходами руйнувань та водовідведення.

р. 2 ПЕСР (загалом)

Зауваження. Відсутнє пряме кореспондуюче порівняння мети, завдань та заходів економічного і соціального розвитку Запорізької міської територіальної громади у 2026 році із цілями та завданнями Стратегії розвитку міста Запоріжжя до 2028 року та іншими ДДП, визначеними у Вступі ПЕСР. Це не надає можливості оцінити наближеність задекларованих заходів ПЕСР у 2026 року із цілями сталого розвитку Запорізької міської територіальної громади та України.

Пропозиція. Виконати коригування у ПЕСР та для кожного із завдань та заходів Програми надати кореспондуюче порівняння із цілями та завданнями Стратегії розвитку міста Запоріжжя до 2028 року.

р. 2 ПЕСР (стор. 51), «Ефективна житлово-комунальна інфраструктура»

Зауваження. Для реалізації завдання «Забезпечення збору та вивезення сміття та відходів» відсутні заходи організації та розвитку роздільного збору ТПВ, сортування побутових від

компостування органічної складової побутових відходів – що не відповідає Національній стратегії управління відходами в Україні до 2030 року. Цей факт має бути врахований як негативний чинник оцінки Звіту про СЕО ДПП ПЕСР.

р. 2 ПЕСР (стор. 54-57) Благоустрій, розвиток інфраструктури

Зауваження. Заходи комплексного благоустрою вулично-дорожньої мережі та міських територій не містять заходів адаптації та створення без бар'єрного простору (особливо для маломобільних груп населення та осіб із інвалідністю). Заходи у під-категорії «Транспорт» (див. стор. 56-57) містять виключно заходи підтримки роботи Запорізького комунального підприємства міського електротранспорту «Запоріжелектротранс» - що не відповідає задекларованим цілям цієї під-категорії, а саме: реалізація заходів АСООП, придбання нової, сучасної, економічної та екологічної техніки. Заходи у під-категорії «Транспорт» зокрема не містять спеціальних критеріїв організації пасажирських перевезень маломобільних груп населення та осіб із інвалідністю. Виконання заходу «Придбання тролейбусів та електробусів (сплата ПДВ, інших податків та зборів)» не обов'язково свідчить про адаптивність цих транспортних заходів до потреб маломобільних груп та осіб із інвалідністю. Цей факт має бути врахований як негативний чинник оцінки Звіту про СЕО ДПП ПЕСР.

р. 2 ПЕСР (стор. 60-68) Природокористування та безпека життєдіяльності

Зауваження. Заходи Міської цільової програми цифрової стратегії міста на 2024-2026 роки не містять заходів із розширення сервісу «Цифрове Запоріжжя» та включення послуг, пов'язаних із екологічною безпекою, станом довкілля та природокористуванням у місті Запоріжжя (що відповідає цілям та завданням Стратегії розвитку міста Запоріжжя до 2028 року), а також інформування населення про якість повітря (заважаючи на наміри сформувати мережу моніторингу за станом атмосферного повітря на території агломерації Запоріжжя у 2026 році).

Заходи підкатегорії «Екологія» не містять заходів, що пов'язані із моніторингом стану та захистом малих річок на території міста адаптацією територіальної громади до змін клімату, контролю чисельності карантинних рослин.

Додатково звертаємо увагу та той факт, що дія Програми розвитку та обслуговування зеленого господарства міста на 2023-2025 роки (затверджена Рішенням міської ради від 17.03.2023 № 74) не поширюється на 2026 рік, не містить запланованих заходів та обсягів фінансування на 2026 рік.

Ці факти мають бути враховані під час оцінки Звіту про СЕО ДПП ПЕСР.

р. 2 ПЕСР (стор. 30) Мета, завдання та заходи.

Зауваження: Визначені на 2026 рік пріоритетні напрямки розвитку враховують реалії доби війни в Україні, проте не містять аспекти екологічної безпеки, адаптації до змін клімату та зеленого повоєнного відновлення територіальної громади міста Запоріжжя. На нашу думку, відсутність пріоритету екологічної безпеки та адаптації до змін клімату у ПЕСР є вагомим перешкодою досягнення сталого розвитку Запорізької міської територіальної громади.

Аналіз зауважень та пропозицій до Звіту про стратегічну екологічну оцінку Програми економічного і соціального розвитку Запорізької міської територіальної громади на 2026 рік

п. 1.2 Звіту про СЕО (стор. 5) Зв'язок Програми з іншими документами державного планування

Зауваження: Зв'язок ПЕСР з іншими документами державного планування декларує врахування положень документів державного планування, які діють на державному та регіональному рівнях, а саме: «...Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на

період до 2030 року, затвердженою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 № 1363-р; ... Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року та операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.05.2024 № 483-р; Конвенцій та інших міжнародних угод природоохоронного спрямування; Плану дій з адаптації до наслідків зміни клімату міста Запоріжжя, затвердженого рішенням Запорізької міської ради від 27.05.2020 № 38...».

Видається, ця декларація не відповідає плану заходів ПЕСР. Детальний аналіз р. 2 ПЕСР не виявив прямих заходів, пов'язаних із посиленням екологічної безпеки територіальної громади та адаптації до локальних змін клімату.

Додатково звертаємо увагу, що завдання та план заходів ПЕСР та Звіт про CEO не враховують нових обставин екологічної, санітарної та кліматичної безпеки, що склалися внаслідок катастрофи на Каховській ГЕС та спрацювання Каховського водосховища у червні 2023 року.

Пропозиції: у п. 1.2 Звіту CEO доповнити окремим абзацом такого змісту:

«...У Програмі через різні обставини не враховані або враховані із істотними відступами положення документів державного планування, які діють на державному та регіональному рівнях, а саме:

- Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року;
- Стратегія формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року та операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2026 роках;
- План дій з адаптації до наслідків зміни клімату міста Запоріжжя, затвердженого рішенням Запорізької міської ради від 27.05.2020 № 38...»;
- Програма охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м. Запоріжжя, затверджена Рішенням Запорізької міської ради від 30.04.2025 № 28.

п. 2 Звіту про CEO (стор. 6-7) Характеристика поточного стану довкілля міста Запоріжжя

Зауваження: Наданий у абз. 1 п. 2 перелік суб'єктів-джерел інформації має декларативний характер та не містить позначень (реєстраційних даних, посилань тощо) на використані джерела інформації. Це унеможливорює чітку ідентифікацію та верифікацію даних та їх джерел, що були використані для характеристики поточного стану довкілля. На нашу думку це не відповідає Методичним рекомендаціям із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування (Наказ Міндовкілля України від 10.08.2018 № 296 із змінами) та унеможливорює досягнення мети та принципів CEO, визначених у статті 3 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Додатково, це зауваження поширюється і на інші випадки у п. 2 Звіту про CEO, де за текстом наведені декларації джерела даних без зазначення конкретного посилання на ці дані у відкритому доступі або реквізити використаних документів (які можуть бути ідентифіковані та верифіковані).

Пропозиції: у п. 2 Звіту про CEO для кожного із задекларованих джерел даних зазначити прямі реквізити використаних документів або посилання на ці дані у відкритому доступі.

п. 2.1.1 Звіту про CEO (стор. 9) Викиди в атмосферу і забруднення атмосферного повітря

Зауваження: Твердження «...Вплив конкретних забруднюючих речовин на здоров'я населення залежить, в першу чергу, від їх концентрації і за умови не перевищення граничнодопустимих концентрацій несе мінімальні загрози здоров'ю людини...» суперечить інформації, що наведена на стор. 8, а саме: «...Перевищення гранично допустимих концентрацій (далі ГДК) забруднюючих речовин виявлено у 201 пробі, що складає 20,5% від загальної кількості проб (у 2023 році – 16,1% з перевищеннями)...» та «...За даними спостережень за якістю

атмосферного повітря, які проводяться Запорізьким обласним центром з гідрометеорології на 5-ти стаціонарних постах у 2024 році середньомісячні концентрації по місту перевищували ГДК в 1,6 разів по двоокису азоту, в 2,0 рази по фенолу і в 2,2 рази по формальдегіду...».

Пропозиції: Враховуючи факти, наведені у п. 2 Звіту про CEO, забруднення атмосферного повітря міста Запоріжжя є важливою складовою забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я. Відсутність у ПСЕР заходів, які прямо спрямовані на зменшення забруднення атмосферного повітря у м. Запоріжжя, має бути врахована під час оцінки Звіту про CEO ДПП ПЕСР.

п. 2.2 Звіту про CEO (стор. 10-12) Водні ресурси

Зауваження: Аналіз інформації та фактів, наведений у п. 2.2 Звіту про CEO, свідчить про стійку тенденцію до збільшення фактичного використання водних ресурсів та стійку тенденцію до погіршення стану та якості водних ресурсів в межах територіальної громади міста Запоріжжя.

Аналіз поточного стану водних ресурсів фокусується на даних про ріку Дніпро та не містить інформації про поточний екологічний стан та якість вод у суб-масивах малих річок «...Мокра..., Суха ..., Верхня, Середня та Нижня Хортиця, великої кількості струмків і балок. Довжина малих річок у межах міста складає 26 км, струмків – 11,5 км, балок із водотоками – 22,3 км...». Цей факт викликає занепокоєння, так як ігнорування оцінки поточного екологічного стану малих водних об'єктів територіальної громади свідчить про поверхневий характер аналізу та потенційні хибні висновки за результатами CEO.

Звертаємо увагу, що у 2025 році спільнота ГО «Екосенс» оприлюднила звіт «Малі річки Запоріжжя - громадське дослідження стану екосистеми Дніпра та його приток: Анотований звіт за результатами досліджень» (URL: <https://vidnova.info/wp-content/uploads/2025/05/2025-Small-rivers-Zp-research.pdf> , DOI: [10.13140/RG.2.2.36487.51363](https://doi.org/10.13140/RG.2.2.36487.51363)) у якому містяться узагальнені результати громадських досліджень гідрохімічного стану та якості вод у малих річках Суха та Мокра.

Пропозиції: Враховуючи факти, наведені у п. 2.2 Звіту про CEO, екологічний стан та якість вод у суб-масиві ріки Дніпро має стійку тенденцію до погіршення, а відомості про екологічний стан та якість вод малих водних об'єктів не наведені та не проаналізовані – обмежена наявність у ПСЕР заходів, які прямо спрямовані на захист та відтворення водних ресурсів територіальної громади м. Запоріжжя, має бути врахована як негативний чинник оцінки Звіту про CEO ДПП ПЕСР.

п. 2.2.3 Звіту про CEO (стор. 14) Наслідки для міста від підриву Каховської ГЕС

Зауваження: Наведена оцінка наслідків для міста від спрацювання Каховського водосховища є поверхневою та не відповідає відомим фактам та результатами досліджень:

- факти загибелі бакланів у заплавах ріки Дніпро в межах міста Запоріжжя навесні 2025 року (інформаційні матеріали Суспільне Запоріжжя^[5])
- факти посилення ерозійних процесів на території терас р. Мокра та новій дельті р. Суха (інформаційна публікація ГО «Екосенс»^[6,7] , Анотований звіт за результатами досліджень^[8])
- мор риби та інші прояви загибелі іхтіофауни із невідомих причин (Інформаційний матеріал медіа SODA^[9], Інформаційний матеріал Запорізького центру розслідувань^[10]).

Пропозиції: Врахувати під час оцінки наслідків для міста від підриву Каховської ГЕС та спрацювання частини об'єму Каховського водосховища факти та відому інформацію з відкритих джерел та результати журналістських розслідувань і громадських досліджень.

⁵ URL: <https://susplne.media/zaporizhzhia/968715-comu-v-zaporizzi-zaginuli-baklani-so-kazut-naukovci-ta-vlada/>

⁶ URL: <https://vidnova.info/eroziya-tse-yak-kariyes-maksym-soroka-pro-mali-richky-zaporizhzhya.html>

⁷ URL: <https://vidnova.info/eroziya-tse-yak-kariyes-maksym-soroka-pro-mali-richky-zaporizhzhya.html>

⁸ URL: <https://vidnova.info/wp-content/uploads/2025/05/2025-Small-rivers-Zp-research.pdf>

⁹ URL: <https://www.soda.zp.ua/misto/z-liuboviu-do-ridnoho-kraiu-istoriia-khudozhnytsi-shcho-maliuie-krym/>

¹⁰ URL: <https://incentre.zp.ua/vyzhyty-prystosuvaty-vidnovytsy-zhyttya-u-zaporizhhi-pislya-pidryvu-kahovskoyi-ges/>

п. 2.3 Звіту про CEO (стор. 14-15) Стан фауни, флори, біорізноманіття

Зауваження: Твердження аналізу стану фауни, флори та біорізноманіття на стор. 14-15 «...Відповідно до внесених змін до генерального плану м. Запоріжжя (коригування) площа зелених насаджень загального користування складає 617 га (1,9 % від загальної площі міста)...», «...Відповідно до внесення змін до генерального плану м. Запоріжжя (коригування), у місті налічується 22 парка із загальною площею близько 296,3 га, а також 75 скверів, із загальною площею близько 196,0 га...», «...Відповідно до внесених змін до генерального плану м. Запоріжжя (коригування) передбачено розвиток ландшафтно-рекреаційної зони...» суперечить інформації, що наведені у ДДП ПЕСР на стор. 29 «...3 метою приведення існуючої містобудівної документації у відповідність до вимог чинного законодавства розпочато основний етап підготовки до внесення змін до генерального плану м. Запоріжжя, що включає в себе актуалізацію картографо-геодезичної основи....» розділу 1, у якому виконаний аналіз економічного і соціального розвитку Запорізької міської територіальної громади за 2025 рік.

Аналіз завдань та заходів ДДП ПЕСР за напрямками «Ефективна житлово-комунальна інфраструктура» та «Якісне управління активами» не виявив завдань та заходів із розроблення та затвердження містобудівної документації «Генеральний план м. Запоріжжя» (що підлягає обов'язковій процедурі CEO).

Пропозиції: Враховуючи наведені аргументи, аналіз стану фауни, флори та біорізноманіття (у частині підтримки, обслуговування та розвитку зелених насаджень загального користування та спеціального призначення), наведений у п. 2.3 Звіту про CEO не має враховуватися як позитивний чинник оцінки Звіту про CEO ДДП ПЕСР.

п. 2.4. Звіту про CEO (стор. 17) Природоохоронні території

Застереження: У таблиці «Перелік територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного та місцевого значення, розташованих у м. Запоріжжя» міститься технічна помилка та використана назва об'єкту ПЗФ. Для парк-пам'ятці садово-паркового мистецтва «Парк по вулиці Кремлівській» встановлена нова назва об'єкту ПЗФ.

Пропозиції: Звернутися до відповідного структурного підрозділу Запорізької обласної військової адміністрації (Запорізької обласної державної адміністрації) для отримання витягу про встановлення нової назви об'єкту ПЗФ та виконати коригуючі несуттєві зміни до Звіту про CEO.

п. 2.8 Звіту про CEO (стор. 20-21) Кліматичні фактори

Зауваження: На нашу думку, аналіз кліматичних факторів, наведений на стор. 20-21, виконаний поверхнево та не враховує усіх аспектів адаптації територіальної громади до локальних і глобальних змін клімату.

Пропозиції: Доповнити п. 2.8 Звіту про CEO аналізу кліматичних факторів інформацією згідно Плану дій з адаптації до наслідків зміни клімату міста Запоріжжя, затверджений рішенням Запорізької міської ради від 27.05.2020 № 38. Для виконання аналізу кліматичних факторів послуговуватися Методичними рекомендаціям щодо врахування кліматичного компонента в документах державного планування та під час здійснення стратегічної екологічної оцінки, затвердженим наказом Міндовкілля України від 31 жовтня 2024 року № 1382.

п. 2.10 Звіту по CEO (стор. 24) Демографічна ситуація і здоров'я населення

Застереження: Аналіз інформації у таблиці «Демографічні дані по м. Запоріжжя» свідчить про стійку тенденцію до зменшення населення територіальної громади. Цей факт має бути врахований під час аналізу абсолютних показників ефективності природокористування: використання водних ресурсів, утворення та накопичення відходів та енергоспоживання.

Пропозиції: Для оцінок ефективності використання природних ресурсів та під час моніторингу виконання заходів ДДП слід враховувати зменшення чисельності населення та

використовувати індикатори як в абсолютному значенні, так і у відносному значенні, що приведені на одиницю чисельності населення у році моніторингу.

Додатково, у таблицю індикаторів моніторингу, що демонструють наслідки для довкілля та здоров'я населення (п. 9 Звіту про CEO, стор. 44-45) пропонуємо виконати доповнення додатковими індикаторами у відносному значенні, що приведені на одиницю чисельності населення у році моніторингу.

п. 6 Звіту про CEO (стор. 34-37) Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50- 100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Пропозиції: Враховуючи усі зазначені результати аналізу Звіту про CEO, наведені зауваження та пропозиції, пропонуємо врахувати позицію та результати громадської оцінки можливих наслідків від реалізації ДДП ПЕСР для довкілля та здоров'я населення, що виконані аналітичним центром зеленого відновлення південного сходу України ГО «Екосенс» та наведені у таблиці далі за текстом.

Результати оцінок свідчать що ДДП ПЕСР має посередні та керовані наслідки для довкілля та здоров'я населення, проте потребує впровадження додаткових пом'якшуючих заходів.

Результати проведеної оцінки наслідків визначають нашу незгоду із загальними висновками щодо можливих наслідків від реалізації Програми для довкілля та здоров'я населення (стор. 37-39).

Ми погоджуємося із висновком, що «...Більшість заходів Програми не матимуть негативного впливу на довкілля і здоров'я населення, інші заходи матимуть позитивний вплив і лише деякі заходи ймовірно матимуть помірний негативний вплив...». Проте, на нашу думку, відсутність у заходах ПЕСР істотних пом'якшувальних заходів для груп наслідків «Повітря», «Відходи», «Водні ресурси», «Рекреаційні зони та культурна спадщина» нівелює висновок про малоімовірний негативний вплив та екологічні наслідки під час виконання ДДП, так як ПЕСР не містить достатню кількість заходів, що здатні пом'якшити ці наслідки.

П. 11 Звіту про CEO (стор. 46) Резюме

Зауваження: Твердження «...На 2026 рік визначено такі пріоритетні напрямки розвитку: збереження та зростання економіки громади, сприяння розвитку підприємництва; розвиток людського капіталу на принципах доступності та інклюзії, надання якісних соціальних та публічних послуг; забезпечення енергетичної стійкості; забезпечення екологічної безпеки та сталого розвитку; залучення інвестицій, співпраця з міжнародними партнерами; розроблення та реалізація Плану відновлення та розвитку ЗМТГ до 2027 року...» не відповідає змісту заходів ПЕСР та декларації на стор. 30 проєкту ДДП ПЕСР. А саме:

«...На 2026 рік визначено такі пріоритетні напрямки розвитку: збереження та зростання економіки громади, сприяння розвитку підприємництва; розвиток людського капіталу на принципах доступності та інклюзії, надання якісних соціальних та публічних послуг; забезпечення енергетичної стійкості; залучення інвестицій, співпраця з міжнародними партнерами...»

Пропозиції: Усунути помилкову оцінку пріоритетів розвитку та викласти абз. 5 п. 11 Звіту про CEO відповідно до абз. 4 стор. 33 п. 2 ПЕСР.

Додатково, змінити висновок, наведений у абз. 7 стор. 47 п. 11 Звіту про CEO, так як згідно абз. 4 стор. 30 п. 2 ПЕСР Програма не має пріоритетного напрямку розвитку «екологічно збалансований розвиток».

**Ймовірні наслідки для довкілля та здоров'я населення виконання завдань,
передбачених Програма економічного і соціального розвитку Запорізької міської територіальної громади на 2026 рік**

Ч.ч.	Ймовірні наслідки	Оцінка ймовірних наслідків у разі затвердження ДДП				Оцінка ймовірних наслідків у разі не затвердження ДДП			
		Негативний вплив			Оцінка наслідків	Негативний вплив			Оцінка наслідків
		Так	Ймовірно	Ні		Так	Ймовірно	Ні	
I	Повітря	1	2	2		1	2	2	0,92
1	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?		Ймовірно		Ні	3	Ймовірно		3
2	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?		Ймовірно		Так	0	Ймовірно		3
3	Погіршення якості атмосферного повітря?	Так			Частково	4	Так		5
4	Появу джерел неприємних запахів?			Ні	Ні	0		Ні	0
5	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			Ні	Ні	0		Ні	0
II	Водні ресурси	1	2	8		1	2	8	0,37
6	Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			Ні	Ні	0		Ні	0
7	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?		Ймовірно		Ні	3	Ймовірно		3
8	Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			Ні	Ні	0		Ні	0
9	Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населення?			Ні	Ні	0		Ні	0
10	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?		Ймовірно		Частково	2	Ймовірно		3
11	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			Ні	Ні	0		Ні	0
12	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			Ні	Ні	0		Ні	0
13	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?	Так			Частково	4	Так		5
14	Зміни напрямку або швидкості потоків підземних вод?			Ні	Ні	0		Ні	0
15	Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?			Ні	Ні	0		Ні	0
16	Забруднення підземних водоносних горизонтів?			Ні	Ні	0		Ні	0
III	Відходи	1	1	3		1	1	3	0,67
17	Збільшення кількості утворюваних побутових відходів?	Так			Ні	5	Так		5

Ч.ч.	Ймовірні наслідки	Оцінка ймовірних наслідків у разі затвердження ДДП				Оцінка ймовірних наслідків у разі не затвердження ДДП			
		Негативний вплив			Оцінка наслідків	Негативний вплив			Оцінка наслідків
		Так	Ймовірно	Ні		Так	Ймовірно	Ні	
18	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?		Ймовірно		Частково	2		Ймовірно	3
19	Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?			Ні	Ні	0		Ні	0
20	Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?			Ні	Ні	0		Ні	0
21	Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			Ні	Ні	0		Ні	0
IV	Земельні ресурси	1	2	3	0,67	2	1	3	0,87
22	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			Ні	Ні	0		Ні	0
23	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?	Так			Ні	5	Так		5
24	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			Ні	Ні	0		Ні	0
25	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			Ні	Ні	0		Ні	0
26	Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?		Ймовірно		Частково	2		Ймовірно	3
27	Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад?		Ймовірно		Ні	3	Так		5
V	Біорізноманіття	0	2	1	0,33	0	3	0	1,5
28	Негативний вплив на об'єкти природно заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			Ні	Так	-3		Ймовірно	3
29	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?		Ймовірно		Ні	3		Ймовірно	3
30	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?		Ймовірно		Частково	2		Ймовірно	3
VI	Рекреаційні зони та культурна спадщина	1	1	1	1	2	1	0	2,17
31	Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?		Ймовірно		Частково	2	Так		5
32	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			Ні	Частково	-1		Ймовірно	3
33	Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'яток природи тощо)?	Так			Ні	5	Так		5
VII	Населення та інфраструктура	2	3	1	0,53	4	1	1	1,53

Ч.ч.	Ймовірні наслідки	Оцінка ймовірних наслідків у разі затвердження ДДП					Оцінка ймовірних наслідків у разі не затвердження ДДП			
		Негативний вплив			Пом'якшення стану у заходах ДДП	Оцінка наслідків	Негативний вплив			Оцінка наслідків
		Так	Ймовірно	Ні			Так	Ймовірно	Ні	
34	Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?		Ймовірно		Так	0	Так			5
35	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?	Так			Так	2	Так			5
36	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?		Ймовірно		Частково	2		Ймовірно		3
37	Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			Ні	Ні	0			Ні	0
38	Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?		Ймовірно		Частково	2	Так			5
39	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?	Так			Так	2	Так			5
VIII	Екологічне управління та моніторинг	0	2	2		0,44	1	2	1	1,22
40	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?		Ймовірно		Частково	2	Так			5
41	Погіршення екологічного моніторингу?			Ні	Частково	-1		Ймовірно		3
42	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?		Ймовірно		Ні	3		Ймовірно		3
43	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			Ні	Ні	0			Ні	0
IX	Інше	0	2	4		0,2	1	3	2	0,93
44	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			Ні	Частково	-1		Ймовірно		3
45	Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу			Ні	Ні	0			Ні	0
49	Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?		Ймовірно		Частково	2	Так			5
47	Суттєве порушення якості природного середовища			Ні	Ні	0			Ні	0
48	Поява можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			Ні	Ні	0		Ймовірно		3
49	Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності спричиняють у майбутньому значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?		Ймовірно		Частково	2		Ймовірно		3
X	Загальні результати оцінки наслідків	7	17	25		0,58	13	16	20	1,27

Додаткові пояснення.

Для оцінки наслідків застосовується спрощена формула, яка спирається на адитивну модель рівноважного впливу негативного впливу та Пом'якшення стану у заходах ДДП:

$$[\text{Оцінка наслідків}] = [\text{Негативний вплив}] - [\text{Пом'якшення стану}]$$

Для узагальненої оцінки наслідків за групою ймовірних наслідків CEO застосоване середнє значення суми оцінок ймовірних наслідків у групі, зважене до середнього балу номінативної шкали негативного впливу із втратою одного ступеня свободи:

$$[\text{Групова оцінка наслідків}] = \text{Сума} [\text{Оцінок наслідків у групі}] / (3 \times (\text{Кількість} [\text{Оцінок наслідків у групі}] - 1))$$

Для загальної оцінки наслідків CEO застосоване середнє арифметичне значення оцінки групових ймовірних наслідків із втратою одного ступеня свободи:

$$[\text{Загальна оцінка наслідків}] = \text{Сума} [\text{Групових оцінок наслідків}] / (\text{Кількість} [\text{Груп оцінки наслідків}] - 1)$$

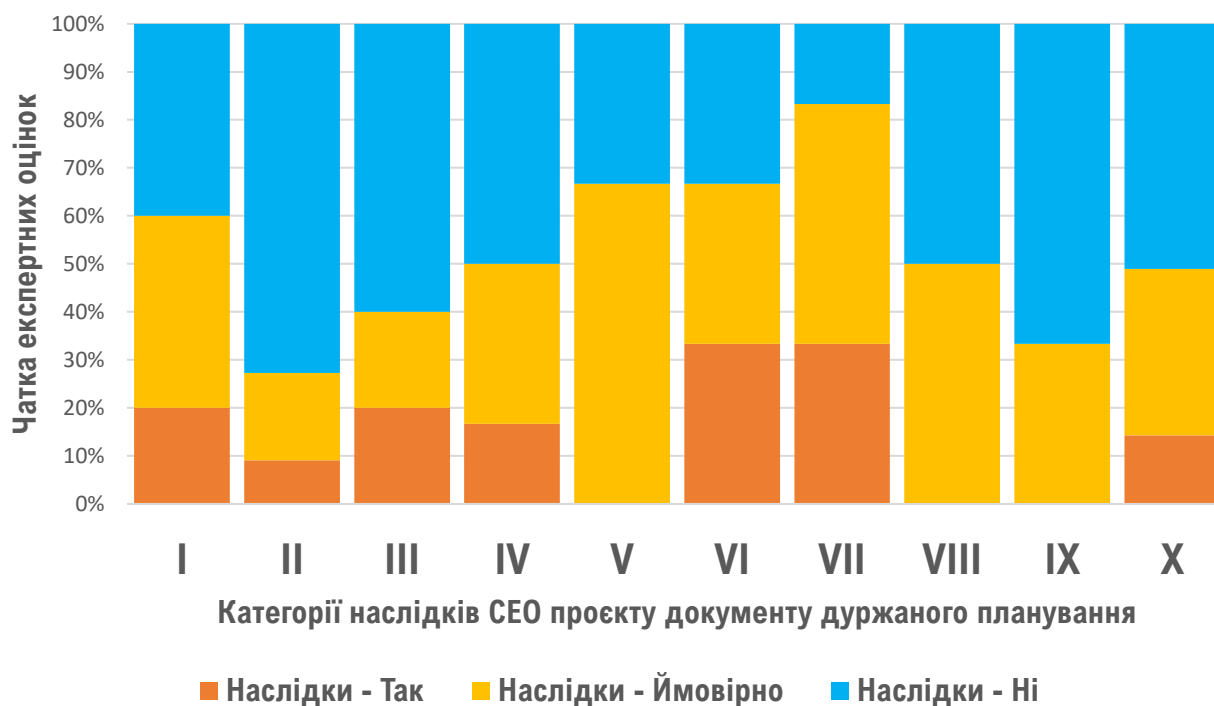
Для обчислення оцінки наслідків застосовується номінативна бальна шкала експертної оцінки:

Параметр оцінки	Результат оцінки	Номінативний бал
Негативний вплив	Так	5
Негативний вплив	Ймовірно	3
Негативний вплив	Ні	0
Пом'якшення стану	Так	3
Пом'якшення стану	Частково	1
Пом'якшення стану	Ні	0

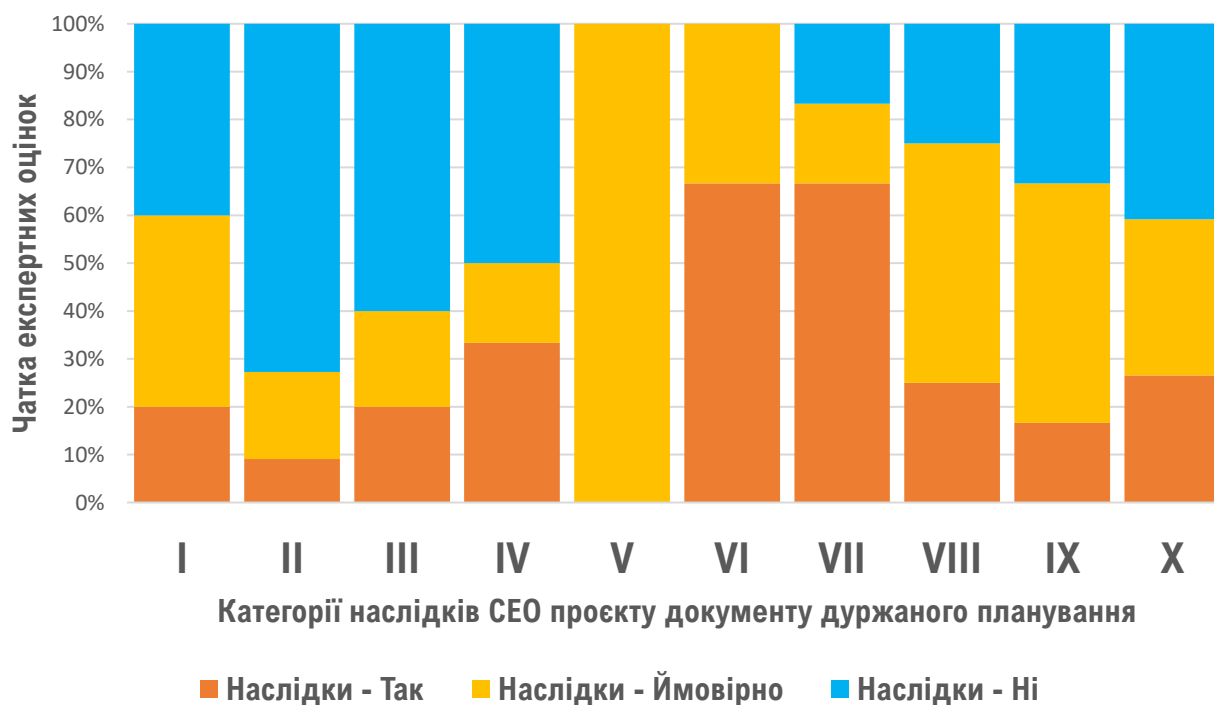
Для класифікаційного тлумачення отриманих групових та загальних оцінок наслідків використана якісна шкала:

Значення обчисленого результату оцінки наслідків	Оцінка наслідків впливу проєкту документу державного планування	Оцінка необхідності державного управління наслідками
Від -3,0 до 0,0	Випереджаюча стратегія управління наслідками	Мінімальна необхідність змін чинної моделі державного управління
Від 0 до 0,5	Незначні та добре керовані наслідки	Мінімальна необхідність змін чинної моделі державного управління
Від 0,50 до 1,0	Посередні та керовані наслідки	Необхідність впровадження пом'якшуючих заходів
Від 1,0 до 1,5	Посередні та слабо керовані наслідки	Необхідність впровадження пом'якшуючих заходів
Від 1,5 до 2,0	Значні та слабо керовані наслідки	Необхідність впровадження пом'якшуючих та антикризових заходів
Від 2,0	Значні та некеровані наслідки	Дуже висока необхідність запровадження кризової моделі державного управління

Структура оцінок ймовірних наслідків сценарія **затвердження
проєкту документу державного планування**

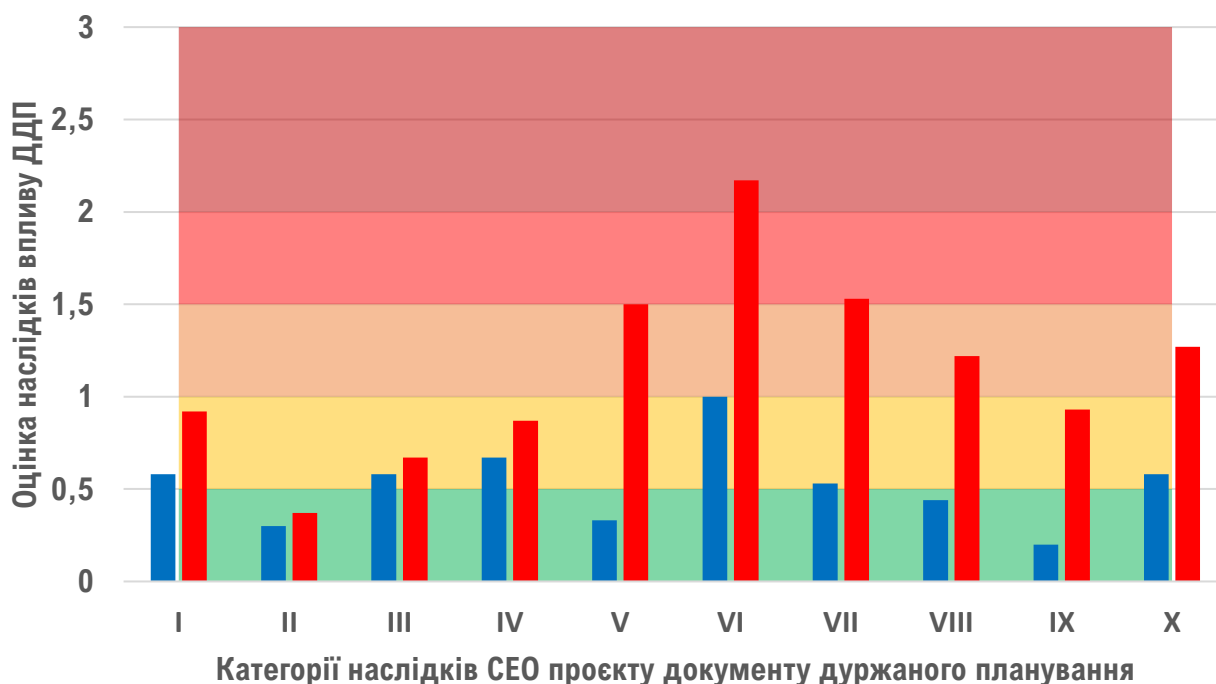
Структура оцінок ймовірних наслідків сценарія **незатвердження
проєкту документу державного планування**

Легенда позначень категорій наслідків CEO:

I – Повітря; II – Водні ресурси; III – Відходи; IV – Земельні ресурси; V – Біорізноманіття; VI – Рекреаційні зони та культурна спадщина; VII – Населення та інфраструктура; VIII – Екологічне управління та моніторинг IX – Інше; X – Загальні результати оцінки наслідків

**Порівняльна оцінка наслідків сценарію
затвердження та незатвердження проєкту ДДП**

Легенда позначень діаграми:

Синім кольором позначений результат оцінки наслідків у сценарії затвердження проєкту ДДП; червоним кольором позначений результат оцінки наслідків у сценарії незатвердження проєкту ДДП. Виправдані альтернативи не розглядалися розробником та замовником процедури CEO.

Легенда позначень категорій наслідків CEO:

I – Повітря; II – Водні ресурси; III – Відходи; IV – Земельні ресурси; V – Біорізноманіття; VI – Рекреаційні зони та культурна спадщина; VII – Населення та інфраструктура; VIII – Екологічне управління та моніторинг IX – Інше; X – Загальні результати оцінки наслідків

Довідкова інформація: Ці пропозиції до Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки Програми економічного і соціального розвитку Запорізької області на 2026 рік підготовлені спільним аналізом та обговореннями членів, партнерів та залучених експертів ГО «Екосенс» в рамках реалізації заходів проєкту «Імпульс для екосенсу: розвиток громадської аналітики зеленого відновлення Південного Сходу України», у межах Проєкту «Імпульс», що реалізовується Міжнародним фондом «Відродження» та Фондом Східна Європа за фінансування Норвегії (Norad) та Швеції (Sida). Застереження про відмову від відповідальності: Зміст цього листа є виключною відповідальністю ГО «Екосенс», та не обов'язково відображає позицію Міжнародного фонду «Відродження», Фонду Східна Європа, Norad чи Sida.